

Temat: Kultura polskiego oświecenia.

Oświecenie to ruch umysłowy oparty na wierze w potęgę ludzkiego rozumu i nauki, mogącej rozwiązać wszystkie problemy ludzkości.

IDEE OŚWIECENIA:

wiara w nieograniczone możliwości nauki

RACJONALIZM – „wartościowe i prawdziwe jest tylko to, co zgodne z rozumem”

EMPIRYZM – „prawdziwe jest tylko to, co można poznać doświadczalnie”. Empeiria z greckiego oznacza „doświadczenie”.

DEIZM – „Bóg stworzył świat, ale odtąd na niego nie wpływa” to pogląd uznający istnienie Boga, ale negujący jego ingerencję w ludzkie sprawy. Deści pojmują Boga nieosobowo – ich zdaniem stworzył on świat, wszystkie byty materialne i rządzące nimi prawa, na tym jednak jego rola się kończy. Bóg nie interesuje się losami świata, nie wysłuchuje modlitw i nie ingeruje w ludzką egzystencję.

KRYTYCYZM – odrzucanie dotychczasowych poglądów, a więc i religii (ateizm)

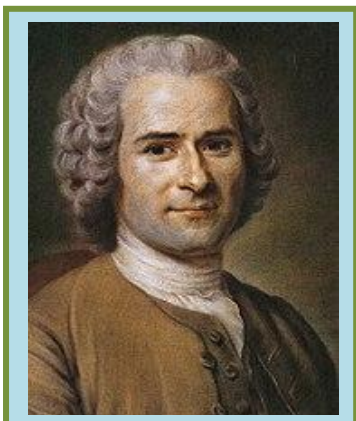
dążenie do „zgodności z naturą”

ATEIZM to postawa odrzucająca istnienie Boga. Termin wywodzi się z języka greckiego i dosłownie oznaczał „bezbożny”.

Najważniejszym ośrodkiem oświecenia była Francja. Stamtąd pochodzili najwybitniejsi myśliciele tej epoki.

Byli to:

- Jean-Jacques Rousseau,
- Wolter – filozof, pisarz, historyk,
- Monteskiusz – myśliciel epoki oświecenia.

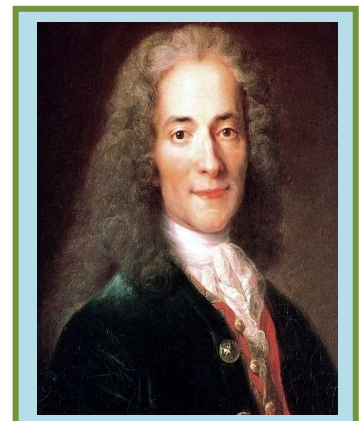
Jean-Jacques Rousseau

Denis Diderot

Monteskiusz

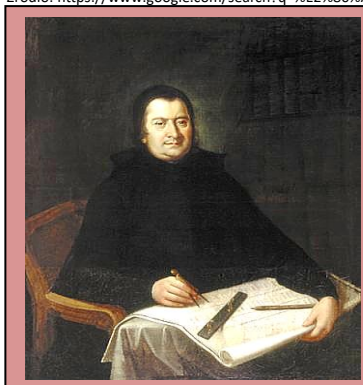
Wolter

1. Rozpowszechnianie myśli oświeceniowej przez mieszczan protestanckich.
2. Działalność polskich instytucji naukowych

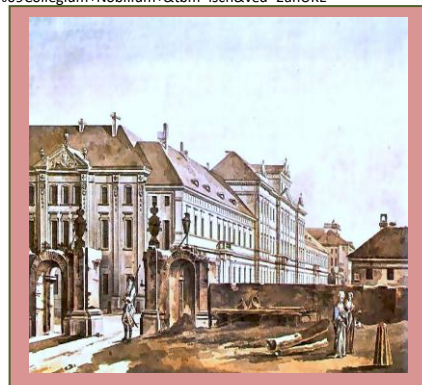
Źródło: <https://www.google.com/search?q=%E2%80%A2%09Collegium+Nobilium+&tbm=isch&ved=2ahUKE>

a) Działalność Stanisława Konarskiego

- Collegium Nobilium (od 1740 r.)
- reforma szkolnictwa pijarskiego.

Stanisław Konarski

Collegium Nobilium

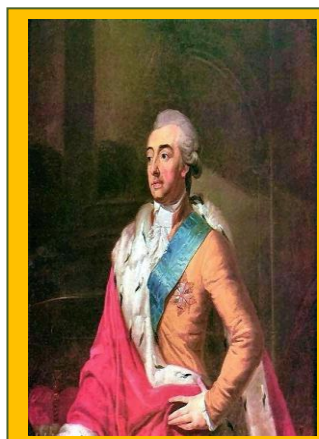
b) Biblioteki Załuskich (od 1747 r.).

c) „Monitor” – pierwsze polskie pismo.

d) Komisja Edukacji Narodowej została powołana w 1773 r. przez sejm rozbiorowy, objęła swoim nadzorem wszystkie szkoły poza seminariami duchownymi i Szkołą Rycerską.

e) Utworzenie Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych
działalność

- Adama Kazimierza Czartoryskiego
- Ignacego Potockiego
- Hugona Kołłątaja

Adam Kazimierz
Czartoryski

Ignacy Potocki

3. Mecenat Stanisława Augusta Poniatowskiego

- ✓ obiady czwartkowe
- ✓ finansowanie zakupów dzieł artystycznych - malarstwo klasycystyczne

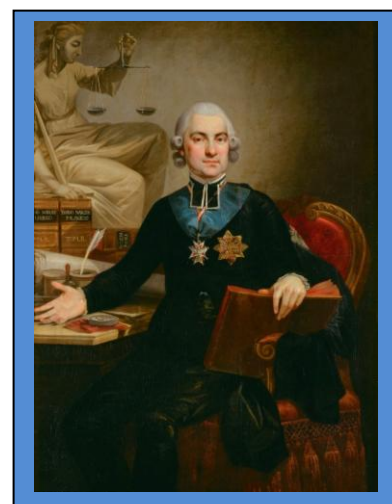
a. Marcello Bacciarelli

- ✓ portrety Stanisława Augusta Poniatowskiego
- ✓ sceny z historii Polski (np. Traktat chocimski)

b. Bernardo Bellotto zwany Canaletto

- ✓ widoki Warszawy: Widok Warszawy od strony Pragi
- ✓ sceny z historii Polski – Pole elekcyjne na Woli

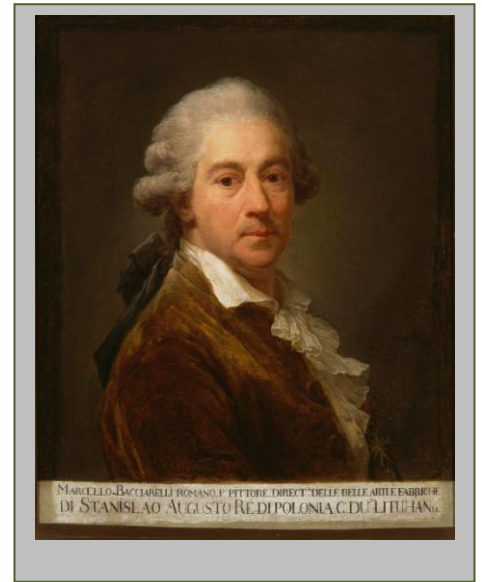
- finansowanie działalności literackiej i naukowej

Hugo Kołłątaj

Bernardo Bellotto zwany Canaletto

Marcello Bacciarelli

Źródło: https://www.google.com/search?q=teatr+narodowy&hl=pl&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjqMyFKM_nANXIRi5KHaekDvsQ_

4. Architektura klasycystyczna w Polsce

- Belweder w Warszawie
- Teatr Wielki w Warszawie

Teatr Wielki w Warszawie

5. Osiągnięcia naukowe polskiego oświecenia

a. rozwój nauk ścisłych na uniwersytetach w Krakowie i Wilnie

- chemia – Jędrzej Śniadecki
- matematyka – Jan Śniadecki
- fizyka – Samuel Chrościkowski
- przyroda – ksiądz Krzysztof Kluk – systematyka polskiej roślinności według Linneusza

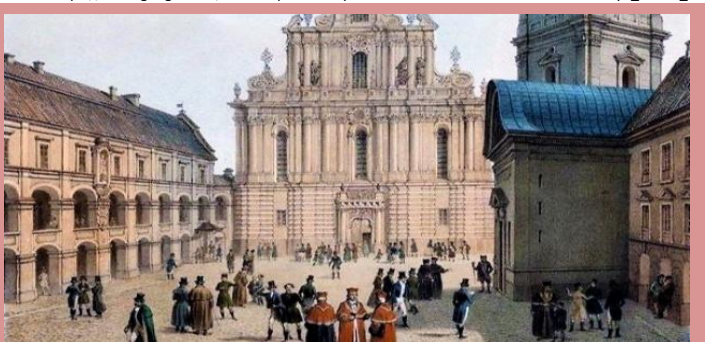
b. badania genealogiczne – Stanisław Staszic

c. historia – Adam Naruszewicz

Belweder w Warszawie

Źródło: <https://www.google.com/search?q=%E2%80%A2%09Belweder+w+Warszawie&tbn=isch&ved=2ahUKEwiy1>

Uniwersytet w Wilnie

Źródło: https://www.google.com/search?q=Uniwersytet+w+Wilnie&tbn=isch&ved=2ahUKEwiy1_GGKM_nAhVU4aYK